

# João Nymerohpyry sero

Sero pape tymerose João a. Jezu nymenekahpyryme kynexine ynororo typoetory tō amorepaneme. Tāhpōme toehse tahtao tynmerohpyry sero taropose eya Jezu enetupuhnanō neneryme emero pata tō po.

Tynmerohpyryae ynara āko mana, “Oorypyrykō ononēpyra ehtoko,” āko. Kuamorepatorỹko roropa mana Ritonōpo poetoryme nymyry kuexirykō waro kuehtohkōme. “Imehnō pyno ehtoko zae nymyry oehtohkōme,” āko mana.

## Jezu Kyrixtu mã Ritonōpo omiryme

**1** <sup>1</sup>Ynanymerohpyry moro onenerykōme tuaro oehtohkōme Jezu Kyrixtu poko. Aomiry enetuputyryhtao kyya xine orihpỹme exĩko sytatose. Pake ahtao nae ro ehse ynororo Tumy maro, nono pyra ro ahtao. Mokyro ynanenease yna enuru ke nymyry. Ynanetase roropa aomiry. Ynanapoiase roropa yna emary ke. <sup>2</sup>Mokyro ynanenease tōtumakase ahtao. Morara exiryke oturũko ynanase yna enetopōpyry poko, jũme Ritonōpo marōme kuehtohkō poko roropa. Moro waro toehse ynanase tamorepase eya yna exiryke. <sup>3</sup>Yna enetopōpyry poko ourutorỹko ynanase, aomiry etatopōpyry poko roropa ourutorỹko ynanase osepeme kuehtohkōme, Kumykō maro, Imũkuru Jezu Kyrixtu maro. <sup>4</sup>Morara exiryke sero pape merōko ynanase onenerykōme tākye kuehtohkōme ipunaka.

## Saerehkane sã Ritonōpo mana

<sup>5</sup>Ynara nekaroase Ritonōpo mũkuru yna a, ekarotohme ropa oya xine, “Saerehkane sã Ritonōpo mana, xinukutume pyra mã ipunaka iirypyryme pyra toexiryke,” nase yna a ekarotohme ropa oya xine. <sup>6</sup>Morara exiryke ynara kananō mã ajohpe rokene, “Ritonōpo epeme ase,” karyhtao eya xine, yrome tyrypyrykō poko ro toto, mokaro mã ajohpe rokene morara karyhtao eya xine. Imehnō enekunohnōko rokẽ mã toto. <sup>7</sup>Mãpyra saremao exiketō sã kuahtao xine kyyrypyrykō poko pyra sytatose. Morara ahtao osepeme exĩko sytatose. Mame Jezu Ritonōpo mũkuru kyyrypyrykō kurikãko mana kukurohtao xine tumunuru ke.

<sup>8</sup>“Tyrypyrhyke pyra ase,” karyhtao kyya xine, osenekunohnōko rokẽ sytatose, morara karyhtao kyya xine, iirypyryme kuexirykōke kukurohtao xine. <sup>9</sup>Mãpyra kyyrypyrykō ekaroryhtao Ritonōpo a kyyrypyrykō korokãko

mana. Kure rokẽ kyritorỹko roropa mana kypyno xine toexiryke. Zae roropa ynororo ipunaka. <sup>10</sup>Ynara ãko Ritonõpo seropõkomo a, “Emero porehme tyrypyhpyke matose,” ãko. Morara exiryke, “Kure ase. Iirypyryme pyra ase,” karyhtao kyya xine, “Ajohpe mase Ritonõpo,” ãko sã sytatose. Morara ahtao aomiry kukurohtao xine pyra mana, morara karyke kyya xine.

### Kyrixtu kuakorehmanekomo

**2** <sup>1</sup>Onenerykõme pape merõko ase zuaro oehtohkõme, oorypyrykõ poko pyra oehtohkõme. Mame iirypyryme toehse kuahtao xine Jezu Kyrixtu kuakorehmatorỹko mana kyyrypyrykõ rumekary ropa poko, tyrypyhpyke pyra toexiryke. Morara exiryke oturũko mana kypoko xine Tummy a. <sup>2</sup>Kyrixtu rokẽ kyyrypyrykõ kurikaneme mana. Kyyrypyrykõ rokẽ kara, emero ahno rypyry kurikaneme roropa mana.

<sup>3</sup>Ritonõpo omiry omipona kuahtao xine tuaro sytatose. Ritonõpo epeme kuexirykõ waro sytatose. <sup>4</sup>Imepỹ Ritonõpo omipona pyra exikety ynara karyhtao eya, “Ritonõpo waro ase,” karyhtao eya ajohpe rokẽ mana. Zae pyra mã ipunaka. Imehnõ enekunohnõko rokẽ mana. <sup>5</sup>Ritonõpo omipona exiketõ mã Ritonõpo se yronymyryme. Morara kuahtao xine imaro kuexirykõ waro sytatose. <sup>6</sup>“Ritonõpo ymaro mana,” karyhtao oya xine, Jezu Kyrixtu sã ehtoko kure rokene.

### “Jezu omipona sehtone,” katopo

<sup>7</sup>Kuku tomo, pape merõko ase onenerykõme Jezu omipona oehtohkõme. Pakato ro sero onetahpyrykõ ro, “Imehnõ pyno ehtoko,” katopõpyry poko eya. <sup>8</sup>Jezu saerehkane sã mana. Tuaro pyra kuahtao xine ixinukuturu htoko ytoketõ sã sytatose. Yrome Jezu tonese yna a. Imehnõ pyno aexiry tonese yna a. Morara exiryke tuaro ynanase, saeremao sã toehse ynanase.

<sup>9</sup>Imepỹ tyekyry zehno exikety ynara karyhtao oya, “Saeremao ase,” karyhtao eya, xinukutumao ro sã mana, tyrypyhpyke exiryke, tyekyry zehno ro toexiryke. <sup>10</sup>Imehnõ poko enupunaketõ saeremao sã mana, iirypyryme pyra. Imehnõ roropa ipokoino xine iirypyryme pyra exiko mã toto. <sup>11</sup>Yrome imepyny tyekyry zehno exikety xinukutumao ytokety sã mana. Ytoytõko mã repe, yrome tosemary onenepyra sã mana. Xinukutume exiryke osenuhmara mana.

<sup>12</sup>Poetohti, onenerykõme pape merõko ase, oorypyrykõ tykorokase Ritonõpo a exiryke, Kyrixtu toorihse exiryke oorypyrykõ ehepyryme. Morara exiryke onenerykõme pape merõko ase. <sup>13</sup>Onenerykõme roropa pape merõko ase tãpomãkomo. Osemazuhme aexihpyry waro oexirykõke. Onenerykõme roropa pape merõko ase nuasemãkomo, iirypyrymãkõ esẽ typoremãkapose oya xine exiryke.

<sup>14</sup>Onenerykõme pape merõko ase poetohti, Kumykõ waro oexirykõke. Onenerykõme pape merõko ase tãpomãkomo, osemazuhme aexihpyry waro oexirykõke. Onenerykõme pape merõko ase nuasemãkomo

poremãpyra oexirykôke, Ritonôpo omiry orêpyra okurohtao xine mana, iirypyrymākō esē roropa typoremākapose oya xine mana.

<sup>15</sup>Jezu onenetupuhpynō penetatoh poko penetara ehtoko, imehnō mōkomory poko roropa penetara ehtoko. Jezu onenetupuhpynō penetatoh poko openetarykohtao Ritonôpo se pyra exīko matose, Jezu onenetupuhpynō penetatoh poko openetarykôke. <sup>16</sup>Oty poko Jezu onenetupuhpynō nahe? Tyrypyrykō poko rokene. Tonuru zamaro exikety se rokē toto. Epyrypāko rokē toto. “Imehnō motye ase kure. Imehnō motye ase tŷkyryneke,” āko mā toto, epyrypāko rokene. Morohne mā Ritonôpo poe pyra mana. Morohne mā Jezu onenetupuhpynō poe rokene. <sup>17</sup>Sero nono enahkāko mana. Epōkō enahkāko roropa mana. Emero toto penetatopōpyry maro toto enahkāko mana. Yrome Ritonôpo omipona exiketō isene exīko toh mana jūmāme.

### Kyrixtu zehno exikety

<sup>18</sup>Poetohti, sero nono enahsasaka mana. Morara exiryke Kyrixtu zehno exikety oepiry enetupuhnōko matose. Pake totase oya xine aepyry poko. Seromaroro tuhke Kyrixtu zehno exiketō toehse rahkene. Morara exiryke mokaro pokoino enetupuhnōko sytatose sero enahkary poko. <sup>19</sup>Mokaro Jezu poetory tō kara kynexine. Morara exiryke turumekase eya xine kymarokomo. Jezu poetoryme nymyry toto ahtao, kymaro xine ro toh exiry. Yrome kurumekatone toto, zuaro kuehtohkōme, Jezu poetoryme pyra toto exiry waro kuehtohkōme.

<sup>20</sup>Yrome oya xine Ritonôpo zuzenu tokarose Kyrixtu a. Morara exiryke zae ehtoh waro matose. <sup>21</sup>Onenerykōme pape merōko ase. “Zae ehtoh waro pyra matose,” kara ase oya xine. Yrome zuaro oexirykôke sē pape merōko ase onenerykōme. Zae ehtoh tyorōtara mana. Zae ehtoh ajohpe exipyra mana ipunaka. Moro waro matose.

<sup>22</sup>Ynara kane mā ajohpe rokene, “Ritonôpo nymenekahpyry kara mokyro Jezu,” kananō mā ajohpe rokene. Kyrixtu zehno mā mokaro. Ritonôpo turumekase eya xine. Imūkuru turumekase roropa mā eya xine. <sup>23</sup>Imūkuru rumekary Ritonôpo rumekary sã roropa mana. Yrome Imūkuru se exiry Ritonôpo se exiry sã roropa mana.

<sup>24</sup>Tomeseke ehtoko. Āmorepatopōpyrykō poko wenikehpyra ehtoko. Osemazuhme onetahpyrykō poko wenikehpyra ehtoko. Moro poko wenikehpyra awahtao xine Jezu maro matose jūme Ritonôpo maro. <sup>25</sup>Ynara tykase Kyrixtu kyya xine, “Jenetuputyryhtao oya xine orihpyra exīko matose jūme,” tykase kyya xine.

<sup>26</sup>Tuhke nae onekunohtōkomo. Mokaro waro oehtohkōme pape merōko ase onenerykōme. <sup>27</sup>Yrome oya xine Kyrixtu a Tuzenu tokarose. Morara exiryke imepŷ āmorepanekō se pyra matose Kyrixtu zuzenu amaro xine exiryke. Kurã ke rokē Kyrixtu zuzenu amorepatō mana. Zae rokē kuamorepatoryko mana. Āmorepatopōpyrykō omipona ehtoko. Kyrixtu onurumekara ehtoko.

<sup>28</sup>Poetohti, Jezu onurumekara sehtone, tooehse ropa Jezu ahtao orëpyra kuehtohkõme, ehxiropyra roropa kuehtohkõme aepyry ropahtao. <sup>29</sup>Kyrixtu kure rokẽ exiry waro matose. Morara exiryke kure rokẽ exiketõ enetupuhnõko sytatose Ritonõpo poenõme.

### Ritonõpo poenomo

**3** <sup>1</sup>Ritonõpo kyse xine exiry menetuphtou? Kypyno xine mã ipunaka. Morara exiryke ipoenõme toehse sytatose, typoenõme tyrise kuexirykõke eya. Yrome Ritonõpo waro pyra exiketõ nae sero nono po. Ritonõpo poenõme kuenetupuhpyra xine mokaro mana zuaro pyra toexirykõke. <sup>2</sup>Kuku tomo, seromaroro Ritonõpo poenõme sytatose. Otara exiko sytatou imeïpo? Ynara rokẽ zuaro sytatose, Kyrixtu tooehse ropa ahtao, isã exiko sytatose ynoro nymyry eneryke kyya xine. <sup>3</sup>Kyrixtu eraximananõ mã tomeseke toh mana tyrypyrykõ poko pyra toehtohkõme. Kyrixtu sã toehtohkõme, tyrypyhpyke pyra aexiryke.

<sup>4</sup>Iirypyryme exiketõ mã Ritonõpo omipona pyra mã toto. Ynara exiryke, aomipona pyra ahtao iirypyryme exino. <sup>5</sup>Kyrixtu tooehse kyyrypyrykõ korokase. Tyrypyhpyke pyra ipunaka ynoro. Zuaro matose. <sup>6</sup>Kyrixtu omipona exiketõ emero porehme tyrypyry rumekãko. Yrome tyrypyry rumekary se pyra exiketõ Jezu onenetupuhpyra mana ipunaka, Jezu waro pyra toexirykõke.

<sup>7</sup>Osenekunohpyra ehtoko poetohti. Zae kuexirykohtao Kyrixtu sã sytatose, zae rokẽ aexiryke. <sup>8</sup>Tyrypyrykõ onurumekara exiketõ joroko tamuru poetoryme mã toto. Pakero joroko tamuru iirypyryme mana omotae pyra, sero nono ritopõpyry poero. Morara exiryke Ritonõpo mükuru tooehse, joroko tamuru jamitunuru poremakapose.

<sup>9</sup>Ritonõpo poenõme kuahtao xine kyyrypyrykõ poko pyra sytatose, Kumykõ saaro kuexirykõke, kukurohtaka xine tomõse aexiryke. Kyyrypyrykõ poko kyripopyra xine Kumykõ mana. <sup>10</sup>Ynara Ritonõpo poenõ enetuputyry, Ritonõpo poenõ tyoro, joroko tamuru poenõ tyoro. Zae pyra exinohtao, imehnõ pyno pyra, imehnõ anakorehmara, Ritonõpo poenõme pyra roropa exino.

### Imehnõ pyno ehtoko

<sup>11</sup>Moinoro Ritonõpo omiry setatone. Ynara ãko, “Imehnõ pyno ehtoko,” ãko. <sup>12</sup>Kaĩ sã pyra sehtone. Iirypyrymãkõ esẽ poetoryme kynexine. Takorõ totapase eya. Oty katohme takorõ totapase nae eya? Iirypyryme toexiryke. Yrome zakorõ kure rokẽ kynexine.

<sup>13</sup>Morara exiryke torëtyke pyra ehtoko Jezu onenetupuhpynõ ozehno xine ahtao. <sup>14</sup>Osemazuhme orihketõme sehtone. Seromaroro orihpỹme kuexirykõ waro sytatose imehnõ pyno kuexirykõke. Imehnõ pyno pyra exiketõ orihketõme ro mana. <sup>15</sup>Imepỹ zehno ahtao morararo otapato toehtoh saaro. Otapatõme toexiryke orihketyme roropa mana. Ritonõpo esaka ytopyra mana. <sup>16</sup>Ynara imehnõ pyno exiry waro sytatose. Kyrixtu tõsekarose kypyno xine toexiryke, kyyrypyrykõ eephyryme, orihpyra

kuehtohkõme. Morara exiryke Jezu ehtopõpyry sã sehtone. Imehnõ pyno sehtone. Samorepatone toto roropa orihpyra toto ehtohme. <sup>17</sup>Tymõkomoke kuahtao xine etuarimaketõ poko senupunatone. Enupunara kuahtao xine ajohpe rokẽ sytatose ynara karyhtao, “Ritonõpo se ase yronymyryme,” karyhtao kyya xine. Morara kaxïpo etuarimaketõ poko enupunara kuahtao xine ajohpe rokẽ sytatose. Mäpyra etuarimaketõ poko kuenupunarykohtao, ajohpe pyra sytatose. <sup>18</sup>Poetohti, imehnõ poko senupunatone kuomirykõke rokẽ pyra. Senupunatone kueanokõ maro, kure rokẽ toto ritohme roropa.

### Poremäpyra sytatose

<sup>19</sup>Morara kuahtao xine zae omipona kuexirykõ waro sytatose. Poremäpyra sytatose Ritonõpo ëpataka kuahtao xine. <sup>20</sup>Kuehxirotopõpyrykõ motye mã Ritonõpo nyhxirotary. Yrome iirypyryme pyra kuahtao xine, “Ehxiropyra ehtoko. Ohxiropyra xine ase,” äko Ritonõpo mana, emero zuaro toexiryke. <sup>21</sup>Morara exiryke ehxiropyra sytatose Ritonõpo ëpataka kuahtao xine. <sup>22</sup>Emero ekarõko mã Ritonõpo kyya xine tõmipona kuahtao xine. “Otytyko se ase,” karyhtao kyya xine, ekarõko mana tyamaro kuexirykõke. <sup>23</sup>Ynara äko rokẽ mã Ritonõpo kyya xine, “Umükuru Jezu Kyrixtu enetupuhtoko,” äko mana. “Imehnõ pyno ehtoko,” äko roropa mana, Kyrixtu namorepatopõpyry saaro. <sup>24</sup>Ritonõpo omipona exiketõ imaro mana. Onurumekara roropa Ritonõpo mana. Kymarõ xine aexiry waro sytatose Tuzenu tokarose kyya xine exiryke.

### Onekunohtõ zuzenu poko

**4** <sup>1</sup>Jepe tomo, Ritonõpo zuzenu nae ase kananõ mã emero pyra zae mã toto. Morara exiryke toto omiry etatoko aporo. Ynara kahtoko aporo oxime rokene, “Ritonõpo omiry sã hnae?” kahtoko aporo. Ritonõpo omiry sã ahtao Ritonõpo zuzenu nae mã toto. Yrome Ritonõpo omiry sã pyra ahtao Ritonõpo zuzenu pyra mã toto. Tuhke ajoajohpe exiketõ ytoytõko urutõme repe. <sup>2</sup>Ynara Ritonõpo zuzenu nae exiketõ enetupuhnõko matose, “Jezu Kyrixtu, Ritonõpo mükuru nymyry tonuruse ahnome sero nono po,” kananõ rokẽ mã Ritonõpo zuzenu nae. <sup>3</sup>Yrome moro poko, “Ajohpe,” kananõ mã Ritonõpo zuzenu pyra mã toto. Kyrixtu zehno exikety zuzenu rokẽ nae. Kyrixtu zehno exikety oepyyr poko metatose. Seromaroro taro mana sero nono po.

<sup>4</sup>Yrome oya xine ajoajohpäkõ typoremäkapose Ritonõpo poetoryme oexirykõke. Ritonõpo poe urutõkõ poenohnanõ typoremäkapose oya xine. Toipe Ritonõpo zuzenu okurohtao xine orëpyra mana. Joroko zuzenu motye mana. Jezu onenetupuhpynõ kurohtao mã joroko zuzenu rokene. <sup>5</sup>Mokaro Ritonõpo poe urutõkõ poenohnõko rokẽ mã toto. Jezu onenetupuhpynõ oturutoh poko rokẽ mã toto. Mame toto etäko mã Jezu onenetupuhpynomo, Jezu onenetupuhpyra toexirykõke. <sup>6</sup>Yrome Ritonõpo poetoryme sytatose. Morara exiryke Ritonõpo waro exiketõ mã kuomipona xine mã toto. Yrome Ritonõpo poetory tõ kara

kuomipona xine pyra mã toto. Morara exiryke Ritonôpo zuzenu nae exiketô waro sytatose, zae imehnô amorepâko mã toto. Ajoajohpe exiketô waro roropa sytatose.

### Ritonôpo poe imehnô pyno sytatose

<sup>7</sup>Jepe tomo, imehnô pyno sehtone. Ritonôpo poe sytatose imehnô pyno. Imehnô pyno kuahtao xine Ritonôpo poenôme sytatose. Ritonôpo waro roropa sytatose. <sup>8</sup>Ritonôpo imehnô pyno ipunaka. Morara exiryke imehnô pyno pyra exiketô Ritonôpo waro pyra mã toto. <sup>9</sup>Ynara kypyno xine toexiry enetupuhpôko kyaa xine Ritonôpo mana. Tumûkuru nymyry tonehpose sero pona orihpyra kuehtohkôme, enetuputyryke kyaa xine. <sup>10</sup>Ynara sã Ritonôpo kypyno xine exiry, osemazuhme Ritonôpo pyno pyra sehtone. Yrome kypyno xine ro mana. Morara exiryke Tumûkuru tonehpose kukurâkanekôme, kyyrypyrykô korokatohme eya.

<sup>11</sup>Morara exiryke imehnô pyno sehtone kypyno xine Ritonôpo ehtoh samo. <sup>12</sup>Ritonôpo onenepitopyra sytatose. Imehnô pyno kuahtao xine Ritonôpo kukurohtao xine mana. Kuakorehmatorÿko mana imehnô pyno kuehtohkô poko. <sup>13</sup>Mame Ritonôpo maro kuexirykô waro sytatose. Kukurohtao xine aexiry waro roropa sytatose Tuzenu tokarose kyaa xine exiryke. <sup>14</sup>Tumûkuru tonehpose Ritonôpo a sero nonopôkô kurâkaneme ehtohme. Moro ynanenease. Moro poko imehnô amorepâko ynanase. <sup>15</sup>“Jezu Ritonôpo mûkurume nymyry mana,” kananô maro Ritonôpo mana. Ritonôpo maro roropa toh mana. <sup>16</sup>Ritonôpo kypyno xine exiry waro sytatose, moro tonetupuhse kyaa xine exiryke.

Toipe Ritonôpo imehnô pyno ipunaka. Morara exiryke imehnô pyno kuahtao xine Ritonôpo maro sytatose. Zuzenu roropa kukurohtao xine mana. <sup>17</sup>Kyrixtu ehtoh sã toehse sytatose sero nono po. Naeroro kuakorehmatorÿko Ritonôpo mana imehnô pyno kuehtohkôme, ehxiropyra kuehtohkôme iirypyrymãkô apiakatohp. <sup>18</sup>Imehnô pyno kuahtao xine oserehpyra sytatose. Yrome imehnô pyno pyra kuahtao xine ihxipÿke rokê sytatose exîko. “Otarâme Ritonôpo juânohnôko mana,” âko sytatose. Morara ahtao tupime mã imehnô pyno kuehtohkô exîko, imehnô pyno pyra toehse kuexirykôke.

<sup>19</sup>Osemazuhme Ritonôpo kypyno xine. Morara exiryke imehnô pyno sytatose Ritonôpo poe. <sup>20</sup>Ynara kananô mã, “Ritonôpo poko enupunâko ase,” kananô mã Jezu poetry zehno ahtao ajohpe rokê mã toto. “Ritonôpo pyno ase,” âko mã toto. Otâto tynenehtorykô poko enupunâko? Mākara tynenerykô poko enupunara mã toto. Morara ahtao Ritonôpo pyno ehsaromepyra mã toto tyekyrykô poko enupunara toehtohkô samo. <sup>21</sup>Ynara Kyrixtu nekarohpyry kyaa xine, “Ritonôpo pyno oexirykô se awahtao xine, imehnô pyno ehtoko roropa,” tykase Jezu kyaa xine.

### **Jezu onenetupuhpynõ poremākapory poko**

**5** <sup>1</sup>Jezu enetupuhnanõ Ritonõpo nymenekahpyryme mã toto typoenõme. Jũ pyno kuahtao xine Imũkuru pyno roropa sytatose. <sup>2</sup>Ritonõpo poenõ pyno sytatose. Mokaro pyno kuexirykõ waro sytatose, Ritonõpo se kuexirykõke, aomipona roropa kuexirykõke. <sup>3</sup>Ynara rokẽ Ritonõpo se kuexirykomo, aomipona kuexirykomo. Tupime pyra roropa aomipona kuexirykõ mana. <sup>4</sup>Jezu onenetupuhpynõ poremākapory waro Ritonõpo poenõ mana. Ynara rokẽ Jezu onenetupuhpynõ poremākapõko sytatose. Jezu enetuputyryke kyya xine kuakorehmanekõme. <sup>5</sup>Onokākõ Jezu onenetupuhpynõ poremākapõko nae? Jezu Kyrixtu enetupuhnanõ rokene, Ritonõpo mũkurume aexiry enetuputyhphõkõ rokene.

### **Kutuarõtanohekomo Jezu Kyrixtu poko**

<sup>6</sup>Jezu Kyrixtu tooehse tarona. Orihse tooehse kukurikatohkõme tumunuru ke. Tõsẽpurihkapose roropa nakuaka. Nakuaka rokẽ pyra osẽpurihkapose tooehse, kukurikase xine roropa tooehse tumunuru ke. Moro poko zae Ritonõpo zuzenu kuurutorỹko mana zae aexiryke. <sup>7</sup>Oseruao nae kutuarõtanohekomo Ritonõpo mũkurume Jezu exiry poko. <sup>8</sup>Ritonõpo zuzenu kutuarõtanohtorỹko mana Ritonõpo mũkurume Jezu exiry poko. Jezu ẽpurihkatopõpyry poko kuemynyhmarykohtao Ritonõpo mũkurume Jezu enetupuhnõko sytatose. Jezu orikyry poko roropa kuemynyhmarykohtao Ritonõpo mũkurume Jezu enetupuhnõko sytatose, enara. Morohne poko tuarõtako sytatose. <sup>9</sup>“Ajohpe,” kara sytatose ahno nekarohpyry poko. Yrome Ritonõpo nekarohpyry imehnõ nekarohpyry motye kuhse zae. Ritonõpo nekarohpyry ynara mana, “Jezu Umũkurume nymyry mana,” āko. <sup>10</sup>Naeroro Jezu Ritonõpo mũkurume enetupuhnanõ tuarõtako toto. Zae toexirykõ waro roropa toto tukurohtao xine. Yrome Ritonõpo onenetupuhpynõ ajohpe Ritonõpo ekarõko Ritonõpo omihpyry Tumũkuru poko onenetupuhpyra toexirykõke, Jezu Ritonõpo mũkurume nymyry onenetupuhpyra toexirykõke. <sup>11</sup>Ynara Ritonõpo nekarohpyry sero. Orihpyra kyritorỹko Ritonõpo mana Tumũkuru enetuputyryke kyya xine. <sup>12</sup>Ritonõpo mũkuru maro exiketõ orihpyra mã toto. Yrome Ritonõpo mũkuru maro pyra exiketõ orihketõme toto.

### **Orihpỹme kuexirykõ poko**

<sup>13</sup>Onenerykõme pape merõko ase orihpỹme oehtohkõ waro oehtohkõme, Jezu Ritonõpo mũkuru enetuputyryke oya xine. <sup>14</sup>Mame kuomirykõ etāko Ritonõpo mana, “Papa, otytyko se ase. Omoro rokẽ zuaro mase. Ōmiry omipona se rokẽ ase,” karyhtao kyya xine, kuomirykõ etāko mana. Morara exiryke orẽpyra sytatose Ritonõpo maro kuotururukohtao. <sup>15</sup>Ritonõpo maro kuotururukohtao kuomirykõ etāko mana. Naeroro, “Papa, otytyko se ase,” tykase kuahtao xine, tuaro sehtone. Kynekaropohpyrykõ emero ekarõko mã Ritonõpo kyya xine.

<sup>16</sup>Imepỹ Jezu poetory eneryhtao tyyrypyry poko ahtao, oturutoko Ritonõpo a ipoko, ikurãkatohme ropa Ritonõpo a, jũme orihpyra aehtohme. Yrome tyoro kyyrypyrykõ nae orihmapotono. Moro poko exinohtao orihnõko exino jũme. Morara exiryke moro poko exiketõ poko, “Oturutoko Ritonõpo a,” kara ase oya xine. Yrome Jezu poetory tõ tyyrypyry poko toehse ahtao, “Oturutoko,” ãko rokẽ ase oya xine.

<sup>17</sup>Emero kyyrypyrykõ popyra. Yrome nae kyyrypyrykõ orihmapotõ kara.

<sup>18</sup>Ynara zuaro sytatose, Ritonõpo poenõ tyyrypyrykõ poko pyra mã toto. Ritonõpo mükuru toto ewomãko mana toto onyryhmara joroko tamuru ehtohme.

<sup>19</sup>Ritonõpo poetoryme sytatose. Moro zuaro sytatose. Jezu onenetupuhpynõ mã joroko tamuru poetoryme.

<sup>20</sup>Ynara zuaro roropa sytatose, Ritonõpo mükuru tooehse kyya xine tuaro kuehtohkõme, Ritonõpo waro roropa kuehtohkõme. Ritonõpo nymyry maro sytatose. Imükuru maro roropa sytatose, Jezu Kyrixtu maro. Mokyro mã Ritonõpome nymyry. maro orihpyra exiko sytatose jümãme.

<sup>21</sup>Poetohti, joroko tõ poko pyra ehtoko. Osenekunohpopyra ehtoko. Enara.